MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tad-29 ta' Frar, 2008

Citazzjoni Numru. 276/2007

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fil-25 ta' Ġunju, 2007 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu ċivilment, wara li l-konvenuta intimata ottjeniet l-annullament ta' l-ewwel żwieġ tagħha, nhar l-24 ta' Lulju, 1998 hekk kif indikat fiċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn anness u mmarkat bħala Dok. 'A'. Minn dan iż-żwieġ ma twildux tfal.

2. Il-kontendenti sseparaw personalment permezz ta' kuntratt datat 19 ta' April, 2004 in atti tan-Nutar Dottor Elena Farrugia hawn anness u mmarkat bħala Dok. 'B'.

3. Il-konvenuta intimata kienet affetta minn impotenza, liema impotenza kienet teżisti qabel ma ġie kkuntrattat iż-żwieġ bejn il-kontendenti. Ir-rikorrent esponent intebaħ b'tali impotenza biss wara ż-żwieġ. Dan, l-esponenti qiegħed jippremettih mingħajr il-benefiċċju ta' aċċertamenti mediċi u dan peress illi l-konvenuta intimata qatt ma aċċettat, sa fejn huwa nfurmat ir-rikorrent esponent, li tagħmel l-eżamijiet mediċi relattivi.

4. Fi kwalunkwe każ, il-kunsens tar-rikorrent esponent inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-konvenuta intimata li, mix-xorta tagħha, fixklet serjament il-ħajja miżżewġa.

5. Il-kunsens tal-kontendenti, jew ta' wieħed / waħda minnhom kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, u / jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tal-ħajja miżżewġa, li għamlitha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

6. Il-kunsens tal-kontendenti, jew ta' wieħed / waħda minnhom inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali taż-żwieġ.

7. Ir-rikorrent esponent jaf personalment b'dawn il-fatti kollha.

Tgħid għalhekk il-konvenuta intimata għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

1. tiddikjara null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-Liġi, iż-żwieġ bejn il-kontendenti *ai termini* ta' l-Artikolu 19 (1) (c), (d), (e), (f) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

2. tagħti dawk il-provvedimenti l-oħra kollha opportuni f'dan ir-rigward, inkluż okkorrendo, li f'każ li tiddeċiedi li ż-żwieġ bejn il-kontendenti jiġi annullat, tali deċiżjoni ta' annullament tiġi rreġistrata fiċ-ċertifikat relattiv għaż-żwieġ bejn il-kontendenti odjerni fir-Reġistru Pubbliku.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta intimata li tinsab minn issa nġunta in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenuta ma ppreżentatx ir-risposta tagħha u għalhekk hija kontumaċi skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attur u ta' ohrajn.

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-14 ta' Jannar, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1994 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta hija kontumaċi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta*

ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardaw;

19 (1) (e) – li l-konvenuta kienet affetta minn impotenza li kienet teżisti qabel iż-żwieġ u li l-attur intebaħ biha wara ż-żwieġ;

19 (1) (c) – li l-kunsens inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-konvenuta li tfixkel il-ħajja miżżewġa;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti ikun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

Mill-provi mressqa mill-attur jidher li ż-żwieġ sar meta l-konvenuta kellha ħamsa u erbgħin (45) sena u għalhekk fejn jirrigwarda l-ewwel kawżali l-Qorti tħoss li għalkemm medikament huwa possibbli li l-mara twelled, ċertament messu kien jaf li kien hemm possibbilta' qawwija li ma jkollhiex tfal. Dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan normalment hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti ma hemmx x'jindika li ż-żwieġ kien vizzjat. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu ċitati, pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u*

cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirraviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intellewali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens

ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Mill-provi jirriżulta li l-konvenuta ma tantx kellha passat stabbli u anke kienet *gia'* miżżewġa u dan iż-żwieġ ġie annullat u l-punt kruċjali fiż-żwieġ kien it-trattament mediku li kienet tieħu mingħajr ma tavża b'dan lill-attur. Għalhekk il-Qorti ssib li anke f'dawn il-parametri t-talba għall-annullament hija ġustifikata għaliex kien hemm qerq dwar il-kwalita' tal-konvenuta li kien jirrelata mal-ħajja miżżewġa u anke għaliex meta wieħed janalizza l-provi jsib illi kien jeżisti difett serju ta' diskrezzjoni da parti taż-żewġ partijiet.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fl-24 ta' Lulju, 1998. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------